№ 265 დეკემბერი 16, პარასკევი 1888 დეკემბერი 16, პარასკევი № 265

გაზეთი ღირს

თოვე	მან.	კ.	თოვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი — ერთი შაური

ივერია

გაზეთის დასაკვეთად და ყოველ განცხადებათ დასაბეჭდად უნდა მიმართონ: თბილისს, ერევანის ქუჩა, პასტამოვის სახლი, № 5, ნიდეკელის საგაზეთოს, გოლოვინის პროსპექტი, ფერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კანცელარიას სათავად-აზნაურო ბანკის სახლში, № 5 სახლის ქუჩაზედ.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა აბაზი.

1877—1888 საპოლიტიკო და საალიტერატურო გაზეთი 1877—1888

„ივერია“

გამოვა 1889 წელსაც იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.

ვისაც ჰსურს დაიკვეთოს გაზეთი ამ 1889 წლისათვის, მიმართოს:

ტფილისში: ა) თვითონ რედაქციას, ფერეილინის ქუჩა, სახლი პასტამოვისა, № 5; ბ) „წერა-კითხვის საზოგადოების“ კანცელარიას (სახლის ქუჩა, თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო ბანკის ქარავასლის გალერეაში).

ქუთაისში: ვარლამ ჭილაძის წიგნის მაღაზიას.

ხონში: ნესტორ წერეთლის წიგნის მაღაზიას.

ბათუმში: მ. ნათაძეს.

ტფილისან გარედ მცხოვრებთა უნდა დაიბარონ გაზეთი შემდეგის აღრესით:

Въ Тифлисъ. Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“.

გაზეთის ფასი დაბეჭდილია გაზეთის სათაურშივე, ხოლო სრული პირობანი გაზეთის დაკვეთისა გამოცხადებულია უკანასკნელს გვერდზედ.

შაბათს, 17 დეკემბერს, „ტფილისის საბრანაში“

გამართული იქნება

სალიტერატურო და სამუსიკო

საღამო

„წერა-კითხვის საზოგადოებისა“

დონის ძეების გასამღერებლად.

მონაწილეობას მიიღებენ ქ-ნნი: ზარუდნაა (იმდერებს ქართულს სიმღერებს), ფერგის-დავიდოვისა, ბაბურინისა და ბ-ნნი ლოდი, ბრიანიშნიკოვი, სარაჯოვი, ი. ერისთავი, თ. ვ. თუმანიშვილი, ბალანჩივაძე, კიანუკელიძე და ბურჯანაძე.

საღამოს შემდეგ იქნება

ტანცები.

დასწყისი საღამოს 8 საათზედ.

ბილეთები ისყიდება „საბრანაის“ შვეიცართან.

„НОВОЕ ОБОЗРѢНІЕ“

въ 1889 году

(ШЕСТОЙ ГОДЪ ИЗДАНІЯ)

будетъ выходить въ Тифлисѣ, какъ и въ прошлые годы, ежедневно, по программѣ газеты литературной, общественной и политической.

Условія подписки, съ пересылкою и доставкою: на годъ **10 р.**, на полгода—**6 р.**, на три мѣсяца—**3 р. 50 к**, на одинъ мѣсяцъ—**1 р. 50 к**. *За границу*, на годъ—**17 р.**, на полгода—**9 р.**, на три мѣсяца—**5 р.** (Подписка принимается не иначе, какъ считая съ 1-го числа любого мѣсяца).

Объявленія: на 4-й страницѣ газеты по расчету **8 к.** за строку петита: или за занимаемое ею мѣсто. На первой страницѣ—**15 к.** за такую-же строку.

Подписка и объявленія принимаются:

а **ВЪ ТИФЛИСѢ: въ конторѣ газеты**, Головинскій проспектъ, домъ Читахова, № 12.

б**ВЪ ОТДѢЛЕНІЯХЪ КОНТОРЫ:**

1 **ВЪ БАКУ—при аптекарскомъ магазинѣ И. Г. Чубинова**, на Михайловской улицѣ, домъ Мирза-Авакова и Карабегова.

2 **ВЪ КУТАИСѢ—при книжномъ магазинѣ братьевъ Чиладзе**, противъ бульвара, въ домѣ Г. Андроникова.

3) **ВЪ БАТУМѢ—при конторѣ М. С. Бетанова**, Набережная, домъ Ферадъ-Бега.

в) **У АГЕНТОВЪ КОНТОРЫ:**

1 **ВЪ Г. ШУШѢ—С. О. Ананьева**, на площади Топханэ.

2 **ВЪ Г. ГОРИ—Ир. И. Ранишвили.**

Въ отдѣленіяхъ и у агентовъ подписка и объявленія принимаются **по редакціоннымъ цѣнамъ**, безъ всякой надбавки. Розничная продажа тоже производится безъ увеличенія платы, **по 5 коп.** за номеръ.

Иногородніе адресуютъ свои требованія: **Въ Тифлисъ, въ редакцію „Новаго Обозрѣнія“.**

Редакторъ **М. А. Успенскій.**
Издательница **О. А. Николадзе.**

ქართული თეატრი

კვირას, 18 დეკემბერს,

ქართულ დრამატიულ საზოგადოების დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება:

I

ხათაგალა

კომედია 4 მოქ. და 6 სურათად გ. სუნდუკიანცისა.

II

გულმა იგრძნო.

დრამატიული ეტიუდი 1 მოქ.

მოთამაშენი: ქ-ნნი სოფაროვისა, ჩარქაშიშვილისა, ტატიევისა, თამაროვისა; ბ-ნნი ყიფიანი, აბაშიძე, გამყრელიძე, დიღმელი, მაქსიმიძე და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.

დასაწყისი 7½ საათზე

ტფილისი, 15 დეკემბერი

ვინც ჩვენს საალიტერატურო საქმეს დაჭკვირვებია, იგი, რასაკვირველია, ადვილად შენიშნავდა იმასაც, რომ ჩვენ აქამდე კრიტიკა არ მოგვეპოვება, კრიტიკული მსჯელობა გვაკლია. მართალიც არის, ჯერ ჩვენს საზოგადოებას არა სმენია კრიტიკის ძალური ხმა. ამ ხმის მაგიერ მოისმის უსაფუძვლო მასლაათი ქურნალისა თუ გაზეთის ავკარგიანობაზედ და ხშირად თითონ მასლაათსაც უმეცრებისა და უგიცობის ბეჭედი ატყვია. ასეც უნდა იყოს კრიტიკის ადგილებას ბევრი გარემოება უწყობს ხელს და ჩვენში ხომ არც ერთი გარემოება არა ეხმარება კრიტიკულ-ის მსჯელობის წარმატებას. საალიტერატურო კრიტიკის უქონლობაა მიზეზი, რომ ჩვენის საზოგადოების მსჯელობა და აზრი ქართულ ქურნალ-გაზეთობაზედ გზა-კვალს მოკლებულია, უთავ-ბოლოა... როცა მწერლობას კრიტიკა არა ჰფენს თავისს შუქსა და ნათელს, მაშინ მკითხველის საზოგადოებისა და მწერლობის ურთიერთობა და დამოკიდებულება არა-სანატრელს მდგომარეობაშია: მათ ერთმანეთისა არა ესმით-რა, მათი კავშირი სათუოა, შემთხვევის საქმეა. ჩვენში სწორედ ამას ვხედავთ. ხშირად ისმის სამდურავი და ჩივილი ქურნალ-გაზეთის ფირსებაზედ, მიმართულებაზედ, მაგრამ ანა ჩაუკვირდით ამ კარად მდადგე ბელის გლოვა-გოდებას: განა აქ კრიტიკული მსჯელობა მოიშოვება?—სრულებითაც არა. მკითხველი საზოგადოება-კი გულ-მოდგინედ იმეორებს რაც ესმის თითო-ოროლა ვითომ-და მცოდნე კაცისაგან, უბრალო და სუბიექტი მასლაათი კრიტიკული აზრად მიაჩნია. უმრავლესობა ჩვენის საზოგადოებისა სრულებითაც იმოდენად გაწვრთვნილი არაა, რომ თავისი აზრი და შეხედულობა იქონიოს საალიტერატურო საგანზედ. ამიტომ სხვების მასლაათი მოსწონს და სჯერა კიდეც. აქ არის მიზეზი, რომ მწერლობას აბრუ უტყდება, გაგლენა და ძალა ეკარგება და საზოგადოებას კიდევ გული უცრუვდება ქურნალ-გაზეთობაზედ. თქვენც დამეთანხმებით, რომ ეს ამბავი არავისთვის არ უნდა იყოს სასიამოვნო.

გაგეკონებათ, რომ ჩვენი არა-მკითხე კრიტიკოსები „ივერიას“ უმთავრეს წუნად და ცოდვად იმას სდებენ, რომ ეს გაზეთი ვითომ თვალ-უურს არ ადევნებს შინაურს ცხოვრებასა, ჩვენს საკუთარს საქმეებს. ეს რომ სწორედ ასე იყოს მართლაც-და გაზეთი გასაკიცხი იქნებოდა და დიდის სამდურავის ფირსი, მაგრამ საქმეც ისაა, რომ აქ მართლა ცალიერი მასლაათია, ჭორიკანობაა და სხვა არაფერი. და ვიწყოთ „შინადამ“. შინაური ცხოვრება, შინაური საქმეები უველასათვის ადვილად მისახვედრი აზრი რომდია. ვისაც „შინადან“ მართლა ის მიაჩნია, რაც თავისის ცხვირის წინ უძევს და რასაც თავისის თვალით ჭვრეტავს, მას „შინა“ ჩინეთურად ესმის და არც გაზეთის მოვალეობისა გაეგება რამე. ხალხისა და ერის ცხოვრება მართლა კედლით რომდინა შემოზღუდული, რომ გაზეთი მართლა ამ კედლის შუა ტრიალებდეს და მხოლოდ ამისთანა შინაობას ადევნებდეს თვალ-ყურს. არა, აწინდელს დროს ხალხის ცხოვრებას ციხე-გალავანი არა აქვს შემოვლებული, ერთს ხალხს სხვებთან დამოკიდებულება აქვს, კავშირი, მრავალ გვარი ურთიერთობა მოეპოვება და რომელი ხალხიც-კი „შინ“ დაიბუდებს, თავისის კედლის ოთხ-კუთხის შუა მოექცევა, იმისი საქმე დადუნულია...

თუნდაც ჩინეთურის თვალით რომ შეეხედოთ „შინას“, განა მართლა „ივერია“ შინაურს საქმეებზედ არა ლაპარაკობს? გადადფურცლეთ გაზეთის ნომრები და დაინახავთ, რომ არც ერთი საყურადღებო მოვლენა შინაურის ცხოვრებისა გაუნყილველი არ დარჩენილა. თუ უველა ნომერში შინაურს საქმეებზედ ბაასი არაა, ამის მიზეზად ჩვენის ცხოვრების უფერულობა და უშინაარსობა უნდა ჩაითვალოს და სხვა არაფერი. შინაურ საგნების მასალას თვით ცხოვრება უნდა აძლევდეს. გაზეთისა რა ბრალია, როცა ცხოვრება ერთს დონეზედ სდგას, ჩამი-ჩუმიც არ ეტყობა და ახალს არაფერს წარმოადგენს. გაზეთი ხომ განგებ ვერ გამოიგონებს „შინაურს საქმეს“, როცა ცხოვრებაში იგი საქმე არ იპოვება! ამიტომ პირველადვე ჩვენმა გაზეთმა ერთს მეთაურში წარმოსთქვა, რომ ჩვენ „შინა“ არა გვაქვსო, ჩვენი „შინა“ სადდაც მიმამუული და მივარდნილიაო... ეს აზრი მემასლაათეებმა ისე გაიგეს, ვითომ „ივერია“ ჩვენს ცხოვრებას უარ-ჰყოფს, არაფერი ქართული არა სწამს-რა-ო, საკვირველი უმეცრებაა! შინ, შინაურის საქმეების არარაობა და ცხოვრება ერთი და იგივე რიგია: შეიძლება რომელიმე ერი სცხოვრებდეს, მაგრამ, სხვა-და-სხვა მიზეზის გამო, შინაური საქმეები არა ჭქონდეს. ანა თუ ეს ტყუილია, მირეკეთ რაიმე შინაური საქმე, რომელიც შეეხება მშობლიურს მრეწველობას, ვაჭრობას და საზოგადოდ უველაფერს იმას, რასაც კრებულად შინაური პოლიტიკა ეწოდება. თქვენ ამას ვერ მიჩენებთ და ამიტომაც უნდა დათანხმდეთ, რომ სამასლაათო „შინა“ და საგაზეთო „შინა“ სხვა-და-სხვა ყოფილა...

რასაკვირველია, ჩვენი ცხოვრება საკმაო მადლიანს მასალას აძლევსკა ცს საცოდნელად და შესასწავლად, მაგრამ იგი მასალა შინაურს საქმეს როდი შეადგენს. ცხოვრების გამოკვლევა და შესწავლა სამეცნიერო საგანია და ამ საგანზედ ბაასი სხვაა და შინაური საქმე კიდევ სხვა. შინაურს საქმეს უწოდებენ იმას, რასაც მჭეფარე და მდელვარე ცხოვრება თავზედ მოიგდებს ხოლმე და რაც „დდიური ვარამია“, დდის საჭირო-

სა“ და „პოლიტიკაში“? სრულიად არაფერი! სწორედ ლოდიკის მტერი თუ გვირჩევს და გვიქადაგებს, რომ ჩვენი ჟურნალ-გაზეთობა მარტო შინაობას დასტრიალებდეს თავსა, ჩვენმა საზოგადოებამ კრებულნიშვილებისავით თავის კირასთან დაიბუდოს და თვალი მოაშოროს ყველაფერს, რაც-კი ხდება კერასა და „შინას“ გარედ. ამ გვარი უოფა-ცხოვრება ხომ ჩინეთური იქნება და ჩინეთობა ვისთვის უნდა იყოს სანატრელი და სასურველი...

ნ. ურნელი

ახალი ამბავი

*** დღეს, პარასკევს, კავკასიის მთავარ-მართებელის განკარგულებისამებრ ენქენის ტაძარში დიღის თერთმეტს საათზე გარდახდილი იქნება პანაშვიდი აწ გარდაცვალებულის გენერალ-ადიუტანტის გრაფ ლორის-მელიქოვის მოსახსენებლად. ამ პანაშვიდზე მოწვეულნი არიან სამოქალაქო უწყებათა წარმომადგენელნი, რომელთაც ბინადრობა ტფილისში აქვსთ.

*** ჩვენ გვატყობინებენ, რომ ქუთათური ქართული დრამატიული დასი 2-5 კ. მესხისა ბათუმის საზოგადოებას მიუწვეევია წარმოდგენების გასამართავად. ეს დასი ბათუმში სამს წარმოდგენას გამჰპრთავს. პირველი წარმოდგენა დანიშნულია 23 დეკემბრისათვის. უნდა წარმოადგინონ შემდეგი პიესები „შეშლილია“ და „კალხა“. 27-ს დეკემბრის წარმოადგენენ ლერმონტოვის „მასკარადს“ და 2 იანვარს „ოტელლოს“ შექსპირისას. ეს პირველი მოგზაურობაა ბ-ნის მესხის დასისა, რომელიც ამ სამის წლის

ფელეტონი

მოწყალება

ზღაპარი ყიულ ჯემეტრისა

ბაღდადის მოხუცი მთავარი ტურირი ძლიერ მდიდარ და სწველულ კაცად ითელებოდა მთელს ბაღდადში; ყველასაგან იყო პატივცემული, როგორც დამჯდარი, პატიოსანი და ბრძენი ადამიანი.

თავისის ჩუქურთმით ამოჭრილ და ძვირფას ლითონ-მარმარილოთი ნაგებს სასახლეში მან მოთავსა ბაღდადისა და ახლო-მახლო ადგილების თითქმის ყველა მშვენიერი ქალები, რომელთაც სილამაზე - სიკეკლუცის მეტს არასა სთხოვდა, მათი სიტუტუცე და უხასიათობა ტურირს არაფრად მიაჩნდა და სწორედ ამიტომ სრულიად ყურს არ ათხოვებდა ხოლმე, როცა-კი რომელსამე ქალზე შეიტყობდა არა მისატევებელის საქციელის ამბავს. სასახლეშიე ჰყავდა თავის დასატკბობად პოეტები, რომლების მოეალეობა მხოლოდ ლექსებ-სიმღერების წერა იყო. აქვე ჰყავნდა ფილოსოფოსნი, რომლებთანაც საუბრობდა ქვეყნიერების დაარსებასა და ღმერთზე. იგი ისე ერთობოდა ხოლმე ფილოსოფოსებთან საუბარში, რომ სრულიად არ ამჩნევდა, როცა-კი მოსაუბრენი იწყებდნენ უარსრო ლაპარაკს. ყოველ მხრივ კმაყოფილად ჰგრძნობდა ტურირი თავისს თავს და სწორედ ამიტომ არა ერთხელ გაკვირვებით წამოიძახებდა ხოლმე: განა შეიძლება

წინად დაარსდა. ნახევარს წმინდა შემოსაელისას დასი შესწირავს სხვათა შორის «წერა-კითხვის საზოგადოების» ქართულს სკოლას.

*** როგორც ყური მოეკარით, ტფილისის მეზეიმის მართველობას თურმე განუზრახავს იყოდოს თითო ხელი ქართული და აგრეთვე გურული ტანისამოსი, რომელიც ხელმწიფე იმპერატორის მობძანების დროს ცქვათ ჩვენს ყმაწვილს თავად-აზნაურებს. თუ გამსყიდველნი გამოჩნდებიან და ძვირადაც არ დაიფასეს, ყიდვას ეხლავე აპირებენ.

*** დეკემბრის 22, როგორც იციან ჩვენმა მკითხველებმა, ბ-ნ სუნდუკიანცის 25 წლის მოღვაწეობის დღესასწაულის გადახდას აპირებდა ტფილისის საზოგადოება. როგორც გვესმოდა, ამ დღეს აპირებდნენ სადღის გამართვასა და პატივცემულის დრამატურგის მიწვევას და აგრეთვე იმის ახალ პიესის წარმოდგენას. წარსულ კვირას სომხურმა გაზეთებმა გვაცნობეს ჯერ ბ-ნ სუნდუკიანცის წერილი, რომლითაც იგი სომეხთა დრამატიულს საზოგადოებას უცხადებს, რომ დღესასწაულში მონაწილეობას ვერ მიიღებო. თავისს ახალს პიესაზე ამბობს, რომ ჯერ სრულიად მომზადებული არა მაქსო. ამის გამო სომეხთა დრამატიულმა საზოგადოებამ თავისი განზრახვა შესცვალა და აცხადებს სომხურს გაზეთებში, რომ ბ-ნ სუნდუკიანცის ჟურის თქმის გამო დღესასწაულის გადახდას აღარ ეპირებთო. ჩვენ ეწუხვართ, რომ ეს დღესასწაული არ შესდგა, რადგანაც ქართველებსა და სომხებს შეეძლოთ ერთად ელხინათ საერთოდ პატივცემულ მწერლის იუბილეი. ტფილისში არ

ადამიანნი მადლიერი არ იყოს აწყო ცხოვრებისაო?

—

ერთს მშვენიერ გაზაფხულის დილას ტურირი დასეირნობდა ბაღდადის დიდს ქუჩაზე. მოედანი აჭრელებული იყო სოფლიდგან ჩამოტანილ ათას გვარ სანოვაგეთი, მოეპარენი ბუზსაკით მოსდებოდნენ ქუჩა-მოედანს. ახალგაზდა, სიცოცხლით სავსე ქალი და კაცი უთვალავი ირეოდა ქალაქში. ასეთი მოძრაობა-კი იყო, მაგრამ ყველგან ერთ გვარი შეურყეველი სიჩუმე ჰსუფევდა, ასე რომ თვით შადრევნის მილის წყლის წკაპ-წკაპიც-კი გარკვეეთი ისმოდა. დღეანდელი დღე არა ჩვეულებრივ დღედ ეჩვენა ტურირს; უნებლიედ მოაგონდა თავისი ტკბილი ნეტარი წარსული ახალგაზდობა. ტურირმა აიღო თავი მაღლა და თითქმის ხმა-მაღლა წამოიძახა: „საუცხოო მზეა! ღვთაებრიივი სითბოა!..“

ტურირს შეჰხედა ხუთის წლის ბუნჩულა გაჭარხლებული, პერანგის ამარა ქალი. ბავშეს პაწია თითი პირში ჩაეყო და გაშტერებით შეჰყურებდა ტურირის ბამბასავით თეთრს წვერს და ოქროს ქსოვილით ნაკერ ზემო წამოსასხმელს. ტურირი დაიხარა, აკოცა ბავშეს და ჩაუდო ხელში ორი ოქროს ფული.

შემდეგ შეჰხედა ტურირს ასე ათი წლის ულამაზო, ძონძებში გახვეული ბიჭი. ბიჭი დაბლეკილი შეჰყურებდა, გამოეშვირა მისკენ ხელი და გაზვიერებულ გაკვეთილსავით იმეორებდა, რომ დედა ავად მყავს, მყავს შეიდი ძმა და აგერ სამი დღეა უნაწილოდ ვარო. ტურირმა შენიშნა იგი, შეიკ-

იმპრეთება სუნდუკიანცის დღესასწაული, მაგრამ სამაგიეროდ გვესმის, რომ ტფილის გარეთ ბეკრგან აპირებენ ბ-ნ ტფილიარის პიესების წარმოდგენას სომხურსა და ქართულს ენაზე.

*** დ. ეგვრიდა: ამ ორის წლის წინად გაზეთი „მწყემსმა“ და „თეატრში“ დრო-გამოშვებით იბეჭდებოდა ზოგიერთი მოთხრობა, თარგმნილი ყვირილის სკოლის მასწავლებელ ბ-ნ თეოფილე ხუსკიაძეს მიერ. მთარგმნელს დღეს ეს თარგმანები ერთად შეუკრავნია და ცალკე წიგნად აბეჭდვინებს. წიგნს ეწოდება „კრება რჩეულ მოთხრობათა“. ეს წიგნი შეიცავს შემდეგ მოთხრობათა: ა) „ცოცხალ-მკვდარი“, ბ) „რით სცხოვრობს კაცი?“, მოთხრობა გრაფ ტოლსტოისა, გ) „ოქროს გული“, მოთხრობა სოლოვიოვისა, დ) „ნამდვილი ქორწინება“, მოთხრ. მერზრუასი და ე) „საშინელი ვალი“—აფხაზური ლეგენდა. ამას გარდა იმავე ხუსკიაძეს შეუდგენია ქართულს ენაზე სახელმძღვანელო წიგნი „შვილის აღზრდა“ და მოკლე ხანში დაბეჭდვინებს.

*** ბრთუმი: ფაფით შეშინებული დოს უბერავდა, რომ ცხელიაო, სწორედ ისე მოუვიდათ აქაურს ხმოსნებს. დაშინებულები ძველის დეპუტატებისაგან, რომელთაც ნახევარ მილიონამდე ფული გაფლანგეს ქალაქისა, აქაური ხმოსნები ძალიან სასტიკად ეკიდებიან გამგეობის წევრებს. ისეთი უნდილმრუნი ჩამოვარდნილა ხმოსნებსა და წევრებს შორის, რომ ეს სხვაგან რომ სადმე იყოს, არც ერთი წევრი აღარ დარჩებოდა სამსახურში. ფუჩინინის მამულის თაობაზე ისეთი აყალ-მაყალი აუტეხეს

ІВЕРІА

ОТДѢЛЪ ОБЪЯВЛЕНІЙ

Въ Тифлисѣ, въ домѣ Ивановой, противъ Сабурнаго сада, продаются: 1) Ковры, 2) Мебель, 3) Фортепіано, 4) Зеркала, 5) Посуда, 6) Разная домашняя утварь, 7) Ружья, 8) Пистолеты, 9) Часы, 10) Шубы, 11) Шинели, 12) Сукно, 13) Бурки, 14) Бинокли, 15) Подзорныя трубы, 16) Шашки, 17) Кинжалы, 18) Ножи, 19) Кортики, 20) Шашки, 21) Кинжалы, 22) Ножи, 23) Кортики, 24) Шашки, 25) Кинжалы, 26) Ножи, 27) Кортики, 28) Шашки, 29) Кинжалы, 30) Ножи, 31) Кортики, 32) Шашки, 33) Кинжалы, 34) Ножи, 35) Кортики, 36) Шашки, 37) Кинжалы, 38) Ножи, 39) Кортики, 40) Шашки, 41) Кинжалы, 42) Ножи, 43) Кортики, 44) Шашки, 45) Кинжалы, 46) Ножи, 47) Кортики, 48) Шашки, 49) Кинжалы, 50) Ножи, 51) Кортики, 52) Шашки, 53) Кинжалы, 54) Ножи, 55) Кортики, 56) Шашки, 57) Кинжалы, 58) Ножи, 59) Кортики, 60) Шашки, 61) Кинжалы, 62) Ножи, 63) Кортики, 64) Шашки, 65) Кинжалы, 66) Ножи, 67) Кортики, 68) Шашки, 69) Кинжалы, 70) Ножи, 71) Кортики, 72) Шашки, 73) Кинжалы, 74) Ножи, 75) Кортики, 76) Шашки, 77) Кинжалы, 78) Ножи, 79) Кортики, 80) Шашки, 81) Кинжалы, 82) Ножи, 83) Кортики, 84) Шашки, 85) Кинжалы, 86) Ножи, 87) Кортики, 88) Шашки, 89) Кинжалы, 90) Ножи, 91) Кортики, 92) Шашки, 93) Кинжалы, 94) Ножи, 95) Кортики, 96) Шашки, 97) Кинжалы, 98) Ножи, 99) Кортики, 100) Шашки, 101) Кинжалы, 102) Ножи, 103) Кортики, 104) Шашки, 105) Кинжалы, 106) Ножи, 107) Кортики, 108) Шашки, 109) Кинжалы, 110) Ножи, 111) Кортики, 112) Шашки, 113) Кинжалы, 114) Ножи, 115) Кортики, 116) Шашки, 117) Кинжалы, 118) Ножи, 119) Кортики, 120) Шашки, 121) Кинжалы, 122) Ножи, 123) Кортики, 124) Шашки, 125) Кинжалы, 126) Ножи, 127) Кортики, 128) Шашки, 129) Кинжалы, 130) Ножи, 131) Кортики, 132) Шашки, 133) Кинжалы, 134) Ножи, 135) Кортики, 136) Шашки, 137) Кинжалы, 138) Ножи, 139) Кортики, 140) Шашки, 141) Кинжалы, 142) Ножи, 143) Кортики, 144) Шашки, 145) Кинжалы, 146) Ножи, 147) Кортики, 148) Шашки, 149) Кинжалы, 150) Ножи, 151) Кортики, 152) Шашки, 153) Кинжалы, 154) Ножи, 155) Кортики, 156) Шашки, 157) Кинжалы, 158) Ножи, 159) Кортики, 160) Шашки, 161) Кинжалы, 162) Ножи, 163) Кортики, 164) Шашки, 165) Кинжалы, 166) Ножи, 167) Кортики, 168) Шашки, 169) Кинжалы, 170) Ножи, 171) Кортики, 172) Шашки, 173) Кинжалы, 174) Ножи, 175) Кортики, 176) Шашки, 177) Кинжалы, 178) Ножи, 179) Кортики, 180) Шашки, 181) Кинжалы, 182) Ножи, 183) Кортики, 184) Шашки, 185) Кинжалы, 186) Ножи, 187) Кортики, 188) Шашки, 189) Кинжалы, 190) Ножи, 191) Кортики, 192) Шашки, 193) Кинжалы, 194) Ножи, 195) Кортики, 196) Шашки, 197) Кинжалы, 198) Ножи, 199) Кортики, 200) Шашки, 201) Кинжалы, 202) Ножи, 203) Кортики, 204) Шашки, 205) Кинжалы, 206) Ножи, 207) Кортики, 208) Шашки, 209) Кинжалы, 210) Ножи, 211) Кортики, 212) Шашки, 213) Кинжалы, 214) Ножи, 215) Кортики, 216) Шашки, 217) Кинжалы, 218) Ножи, 219) Кортики, 220) Шашки, 221) Кинжалы, 222) Ножи, 223) Кортики, 224) Шашки, 225) Кинжалы, 226) Ножи, 227) Кортики, 228) Шашки, 229) Кинжалы, 230) Ножи, 231) Кортики, 232) Шашки, 233) Кинжалы, 234) Ножи, 235) Кортики, 236) Шашки, 237) Кинжалы, 238) Ножи, 239) Кортики, 240) Шашки, 241) Кинжалы, 242) Ножи, 243) Кортики, 244) Шашки, 245) Кинжалы, 246) Ножи, 247) Кортики, 248) Шашки, 249) Кинжалы, 250) Ножи, 251) Кортики, 252) Шашки, 253) Кинжалы, 254) Ножи, 255) Кортики, 256) Шашки, 257) Кинжалы, 258) Ножи, 259) Кортики, 260) Шашки, 261) Кинжалы, 262) Ножи, 263) Кортики, 264) Шашки, 265) Кинжалы, 266) Ножи, 267) Кортики, 268) Шашки, 269) Кинжалы, 270) Ножи, 271) Кортики, 272) Шашки, 273) Кинжалы, 274) Ножи, 275) Кортики, 276) Шашки, 277) Кинжалы, 278) Ножи, 279) Кортики, 280) Шашки, 281) Кинжалы, 282) Ножи, 283) Кортики, 284) Шашки, 285) Кинжалы, 286) Ножи, 287) Кортики, 288) Шашки, 289) Кинжалы, 290) Ножи, 291) Кортики, 292) Шашки, 293) Кинжалы, 294) Ножи, 295) Кортики, 296) Шашки, 297) Кинжалы, 298) Ножи, 299) Кортики, 300) Шашки, 301) Кинжалы, 302) Ножи, 303) Кортики, 304) Шашки, 305) Кинжалы, 306) Ножи, 307) Кортики, 308) Шашки, 309) Кинжалы, 310) Ножи, 311) Кортики, 312) Шашки, 313) Кинжалы, 314) Ножи, 315) Кортики, 316) Шашки, 317) Кинжалы, 318) Ножи, 319) Кортики, 320) Шашки, 321) Кинжалы, 322) Ножи, 323) Кортики, 324) Шашки, 325) Кинжалы, 326) Ножи, 327) Кортики, 328) Шашки, 329) Кинжалы, 330) Ножи, 331) Кортики, 332) Шашки, 333) Кинжалы, 334) Ножи, 335) Кортики, 336) Шашки, 337) Кинжалы, 338) Ножи, 339) Кортики, 340) Шашки, 341) Кинжалы, 342) Ножи, 343) Кортики, 344) Шашки, 345) Кинжалы, 346) Ножи, 347) Кортики, 348) Шашки, 349) Кинжалы, 350) Ножи, 351) Кортики, 352) Шашки, 353) Кинжалы, 354) Ножи, 355) Кортики, 356) Шашки, 357) Кинжалы, 358) Ножи, 359) Кортики, 360) Шашки, 361) Кинжалы, 362) Ножи, 363) Кортики, 364) Шашки, 365) Кинжалы, 366) Ножи, 367) Кортики, 368) Шашки, 369) Кинжалы, 370) Ножи, 371) Кортики, 372) Шашки, 373) Кинжалы, 374) Ножи, 375) Кортики, 376) Шашки, 377) Кинжалы, 378) Ножи, 379) Кортики, 380) Шашки, 381) Кинжалы, 382) Ножи, 383) Кортики, 384) Шашки, 385) Кинжалы, 386) Ножи, 387) Кортики, 388) Шашки, 389) Кинжалы, 390) Ножи, 391) Кортики, 392) Шашки, 393) Кинжалы, 394) Ножи, 395) Кортики, 396) Шашки, 397) Кинжалы, 398) Ножи, 399) Кортики, 400) Шашки, 401) Кинжалы, 402) Ножи, 403) Кортики, 404) Шашки, 405) Кинжалы, 406) Ножи, 407) Кортики, 408) Шашки, 409) Кинжалы, 410) Ножи, 411) Кортики, 412) Шашки, 413) Кинжалы, 414) Ножи, 415) Кортики, 416) Шашки, 417) Кинжалы, 418) Ножи, 419) Кортики, 420) Шашки, 421) Кинжалы, 422) Ножи, 423) Кортики, 424) Шашки, 425) Кинжалы, 426) Ножи, 427) Кортики, 428) Шашки, 429) Кинжалы, 430) Ножи, 431) Кортики, 432) Шашки, 433) Кинжалы, 434) Ножи, 435) Кортики, 436) Шашки, 437) Кинжалы, 438) Ножи, 439) Кортики, 440) Шашки, 441) Кинжалы, 442) Ножи, 443) Кортики, 444) Шашки, 445) Кинжалы, 446) Ножи, 447) Кортики, 448) Шашки, 449) Кинжалы, 450) Ножи, 451) Кортики, 452) Шашки, 453) Кинжалы, 454) Ножи, 455) Кортики, 456) Шашки, 457) Кинжалы, 458) Ножи, 459) Кортики, 460) Шашки, 461) Кинжалы, 462) Ножи, 463) Кортики, 464) Шашки, 465) Кинжалы, 466) Ножи, 467) Кортики, 468) Шашки, 469) Кинжалы, 470) Ножи, 471) Кортики, 472) Шашки, 473) Кинжалы, 474) Ножи, 475) Кортики, 476) Шашки, 477) Кинжалы, 478) Ножи, 479) Кортики, 480) Шашки, 481) Кинжалы, 482) Ножи, 483) Кортики, 484) Шашки, 485) Кинжалы, 486) Ножи, 487) Кортики, 488) Шашки, 489) Кинжалы, 490) Ножи, 491) Кортики, 492) Шашки, 493) Кинжалы, 494) Ножи, 495) Кортики, 496) Шашки, 497) Кинжалы, 498) Ножи, 499) Кортики, 500) Шашки, 501) Кинжалы, 502) Ножи, 503) Кортики, 504) Шашки, 505) Кинжалы, 506) Ножи, 507) Кортики, 508) Шашки, 509) Кинжалы, 510) Ножи, 511) Кортики, 512) Шашки, 513) Кинжалы, 514) Ножи, 515) Кортики, 516) Шашки, 517) Кинжалы, 518) Ножи, 519) Кортики, 520) Шашки, 521) Кинжалы, 522) Ножи, 523) Кортики, 524) Шашки, 525) Кинжалы, 526) Ножи, 527) Кортики, 528) Шашки, 529) Кинжалы, 530) Ножи, 531) Кортики, 532) Шашки, 533) Кинжалы, 534) Ножи, 535) Кортики, 536) Шашки, 537) Кинжалы, 538) Ножи, 539) Кортики, 540) Шашки, 541) Кинжалы, 542) Ножи, 543) Кортики, 544) Шашки, 545) Кинжалы, 546) Ножи, 547) Кортики, 548) Шашки, 549) Кинжалы, 550) Ножи, 551) Кортики, 552) Шашки, 553) Кинжалы, 554) Ножи, 555) Кортики, 556) Шашки, 557) Кинжалы, 558) Ножи, 559) Кортики, 560) Шашки, 561) Кинжалы, 562) Ножи, 563) Кортики, 564) Шашки, 565) Кинжалы, 566) Ножи, 567) Кортики, 568) Шашки, 569) Кинжалы, 570) Ножи, 571) Кортики, 572) Шашки, 573) Кинжалы, 574) Ножи, 575) Кортики, 576) Шашки, 577) Кинжалы, 578) Ножи, 579) Кортики, 580) Шашки, 581) Кинжалы, 582) Ножи, 583) Кортики, 584) Шашки, 585) Кинжалы, 586) Ножи, 587) Кортики, 588) Шашки, 589) Кинжалы, 590) Ножи, 591) Кортики, 592) Шашки, 593) Кинжалы, 594) Ножи, 595) Кортики, 596) Шашки, 597) Кинжалы, 598) Ножи, 599) Кортики, 600) Шашки, 601) Кинжалы, 602) Ножи, 603) Кортики, 604) Шашки, 605) Кинжалы, 606) Ножи, 607) Кортики, 608) Шашки, 609) Кинжалы, 610) Ножи, 611) Кортики, 612) Шашки, 613) Кинжалы, 614) Ножи, 615) Кортики, 616) Шашки, 617) Кинжалы, 618) Ножи, 619) Кортики, 620) Шашки, 621) Кинжалы, 622) Ножи, 623) Кортики, 624) Шашки, 625) Кинжалы, 626) Ножи, 627) Кортики, 628) Шашки, 629) Кинжалы, 630) Ножи, 631) Кортики, 632) Шашки, 633) Кинжалы, 634) Ножи, 635) Кортики, 636) Шашки, 637) Кинжалы, 638) Ножи, 639) Кортики, 640) Шашки, 641) Кинжалы, 642) Ножи, 643) Кортики, 644) Шашки, 645) Кинжалы, 646) Ножи, 647) Кортики, 648) Шашки, 649) Кинжалы, 650) Ножи, 651) Кортики, 652) Шашки, 653) Кинжалы, 654) Ножи, 655) Кортики, 656) Шашки, 657) Кинжалы, 658) Ножи, 659) Кортики, 660) Шашки, 661) Кинжалы, 662) Ножи, 663) Кортики, 664) Шашки, 665) Кинжалы, 666) Ножи, 667) Кортики, 668) Шашки, 669) Кинжалы, 670) Ножи, 671) Кортики, 672) Шашки, 673) Кинжалы, 674) Ножи, 675) Кортики, 676) Шашки, 677) Кинжалы, 678) Ножи, 679) Кортики, 680) Шашки, 681) Кинжалы, 682) Ножи, 683) Кортики, 684) Шашки, 685) Кинжалы, 686) Ножи, 687) Кортики, 688) Шашки, 689) Кинжалы, 690) Ножи, 691) Кортики, 692) Шашки, 693) Кинжалы, 694) Ножи, 695) Кортики, 696) Шашки, 697) Кинжалы, 698) Ножи, 699) Кортики, 700) Шашки, 701) Кинжалы, 702) Ножи, 703) Кортики, 704) Шашки, 705) Кинжалы, 706) Ножи, 707) Кортики, 708) Шашки, 709) Кинжалы, 710) Ножи, 711) Кортики, 712) Шашки, 713) Кинжалы, 714) Ножи, 715) Кортики, 716) Шашки, 717) Кинжалы, 718) Ножи, 719) Кортики, 720) Шашки, 721) Кинжалы, 722) Ножи, 723) Кортики, 724) Шашки, 725) Кинжалы, 726) Ножи, 727) Кортики, 728) Шашки, 729) Кинжалы, 730) Ножи, 731) Кортики, 732) Шашки, 733) Кинжалы, 734) Ножи, 735) Кортики, 736) Шашки, 737) Кинжалы, 738) Ножи, 739) Кортики, 740) Шашки, 741) Кинжалы, 742) Ножи, 743) Кортики, 744) Шашки, 745) Кинжалы, 746) Ножи, 747) Кортики, 748) Шашки, 749) Кинжалы, 750) Ножи, 751) Кортики, 752) Шашки, 753) Кинжалы, 754) Ножи, 755) Кортики, 756) Шашки, 757) Кинжалы, 758) Ножи, 759) Кортики, 760) Шашки, 761) Кинжалы, 762) Ножи, 763) Кортики, 764) Шашки, 765) Кинжалы, 766) Ножи, 767) Кортики, 768) Шашки, 769) Кинжалы, 770) Ножи, 771) Кортики, 772) Шашки, 773) Кинжалы, 774) Ножи, 775) Кортики, 776) Шашки, 777) Кинжалы, 778) Ножи, 779) Кортики, 780) Шашки, 781) Кинжалы, 782) Ножи, 783) Кортики, 784) Шашки, 785) Кинжалы, 786) Ножи, 787) Кортики, 788) Шашки, 789) Кинжалы, 790) Ножи, 791) Кортики, 792) Шашки, 793) Кинжалы, 794) Ножи, 795) Кортики, 796) Шашки, 797) Кинжалы, 798) Ножи, 799) Кортики, 800) Шашки, 801) Кинжалы, 802) Ножи, 803) Кортики, 804) Шашки, 805) Кинжалы, 806) Ножи, 807) Кортики, 808) Шашки, 809) Кинжалы, 810) Ножи, 811) Кортики, 812) Шашки, 813) Кинжалы, 814) Ножи, 815) Кортики, 816) Шашки, 817) Кинжалы, 818) Ножи, 819) Кортики, 820) Шашки, 821) Кинжалы, 822) Ножи, 823) Кортики, 824) Шашки, 825) Кинжалы, 826) Ножи, 827) Кортики, 828) Шашки, 829) Кинжалы, 830) Ножи, 831) Кортики, 832) Шашки, 833) Кинжалы, 834) Ножи, 835) Кортики, 836) Шашки, 837) Кинжалы, 838) Ножи, 839) Кортики, 840) Шашки, 841) Кинжалы, 842) Ножи, 843) Кортики, 844) Шашки, 845) Кинжалы, 846) Ножи, 847) Кортики, 848) Шашки, 849) Кинжалы, 850) Ножи, 851) Кортики, 852) Шашки, 853) Кинжалы, 854) Ножи, 855) Кортики, 856) Шашки, 857) Кинжалы, 858) Ножи, 859) Кортики, 860) Шашки, 861) Кинжалы, 862) Ножи, 863) Кортики, 864) Шашки, 865) Кинжалы, 866) Ножи, 867) Кортики, 868) Шашки, 869) Кинжалы, 870) Ножи, 871) Кортики, 872) Шашки, 873) Кинжалы, 874) Ножи, 875) Кортики, 876) Шашки, 877) Кинжалы, 878) Ножи, 879) Кортики, 880) Шашки, 881) Кинжалы, 882) Ножи, 883) Кортики, 884) Шашки, 885) Кинжалы, 886) Ножи, 887) Кортики, 888) Шашки, 889) Кинжалы, 890) Ножи, 891) Кортики, 892) Шашки, 893) Кинжалы, 894) Ножи, 895) Кортики, 896) Шашки, 897) Кинжалы, 898) Ножи, 899) Кортики, 900) Шашки, 901) Кинжалы, 902) Ножи, 903) Кортики, 904) Шашки, 905) Кинжалы, 906) Ножи, 907) Кортики, 908) Шашки, 909) Кинжалы, 910) Ножи, 911) Кортики, 912) Шашки, 913) Кинжалы, 914) Ножи, 915) Кортики, 916) Шашки, 917) Кинжалы, 918) Ножи, 919) Кортики, 920) Шашки, 921) Кинжалы, 922) Ножи, 923) Кортики, 924) Шашки, 925) Кинжалы, 926) Ножи, 927) Кортики, 928) Шашки, 929) Кинжалы, 930) Ножи, 931) Кортики, 932) Шашки, 933) Кинжалы, 934) Ножи, 935) Кортики, 936) Шашки, 937) Кинжалы, 938) Ножи, 939) Кортики, 940) Шашки, 941) Кинжалы, 942) Ножи, 943) Кортики, 944) Шашки, 945) Кинжалы, 946) Ножи, 947) Кортики, 948) Шашки, 949) Кинжалы, 950) Ножи, 951) Кортики, 952) Шашки, 953) Кинжалы, 954) Ножи, 955) Кортики, 956) Шашки, 957) Кинжалы, 958) Ножи, 959) Кортики, 960) Шашки, 961) Кинжалы, 962) Ножи, 963) Кортики, 964) Шашки, 965) Кинжалы, 966) Ножи, 967) Кортики, 968) Шашки, 969) Кинжалы, 970) Ножи, 971) Кортики, 972) Шашки, 973) Кинжалы, 974) Ножи, 975) Кортики, 976) Шашки, 977) Кинжалы, 978) Ножи, 979) Кортики, 980) Шашки, 981) Кинжалы, 982) Ножи, 983) Кортики, 984) Шашки, 985) Кинжалы, 986) Ножи, 987) Кортики, 988) Шашки, 989) Кинжалы, 990) Ножи, 991) Кортики, 992) Шашки, 993) Кинжалы, 994) Ножи, 995) Кортики, 996) Шашки, 997) Кинжалы, 998) Ножи, 999) Кортики, 1000) Шашки.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სა სესხულობს საფრანგეთი გერმანიისაგან არც საალსტიკო ხელოვნებაში: ფრანგების მხატვარნი, მოქანდაკენი და ხუროთ-მოძღვარნი გერმანელებს თუ ასწავლიან რასმე, თორემ იმთგან-კი არასა სწავლობენ.

მუსიკის შესახებ-კი ეს არ ითქმის. გერმანიის კომპოზიტორები მოსწონთ ფრანგებს და მემუსიკე ეგნერს დიდ-ძალი ფრანგობა დამეოწფა. მუსიკის გარდა გერმანია სხვაფრივ უწევს მეზობლობას საფრანგეთს.

უნდა ესთქვათ, რომ გერმანიის გამარჯვება თან პროტესტანტების გამარჯვებაც იყო. ვიდრე გერმანია, ეს უფრო საპროტესტანტო ქვეყანა, გამარჯვებდა, საფრანგეთში კათოლიკენი ჰბატონობდნენ და საფრანგეთის პროტესტანტობას-კი საიმისო მნიშვნელობა არა ჰქონდა. გერმანიის გამარჯვებამ შესცალა მათი მდგომარეობა და წინ წასწია იმათი მნიშვნელობაც. სულ რამდენისამე წლის შემდეგ საფრანგეთის პროტესტანტობა გამოვიდა მორჩილებიდამ და მხნედ მიიღო მონაწილეობა ცხოვრებაში. პროტესტანტები არჩეულ იქმნენ პალატაში დეპუტატებად, პროტესტანტებმაც დააარსეს ჟურნალ-გაზეთობა, სკოლები და სხვანი.

მეორეს მხრით საფრანგეთის დაძლეება გერმანიის მიერ უნდა ჩაითვალოს საპრეტეთის დაძლეებად ჩრდილოეთისაგან. თვით საფრანგეთშიაც-კი ისე იცვლება საქმე, რომ საპრეტეთის თემთა მოღვაწენი უკან სდგებიან და ჩრდილოეთისანი გამოდიან სარბიელზედ. სხვა-და-სხვა დროს საფრანგეთში სხვა-და-სხვა მხარე საფრანგეთისა იძლეოდა მომტეტებულს მოღვაწეებს, იდეებს, საუცხოო ქმნილებათა და ამის გამო პირველობას ის მხარე და თემი

ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲗᲝᲛᲘ ᲓᲐᲐᲠᲩᲘᲜᲔᲑᲣᲚᲛᲐ ᲞᲐᲡᲣᲮᲘᲡᲐ ᲝᲠᲛᲝᲖᲣᲚᲘ:

— რაგორც ყველა ადამიანს, მეც მქონდა ნაკლულოვანება. მე ესტკებოდა სახლისა და ხმის სიმშვენიერით, საამო გრძნობით და საუცხოო ტკბილ სტაყეებით, მაგრამ მე დავაარსე ოთხი თეგ-შესაფარი და ცხრა მეთვალ ჩემის შეძლებისა დაეხარჯე ღარიბ-ღატაკთა ხელ-შესაწყობად.

— მართალია, უთხრა ორმოზუღმა, შენ არ იყავ აები და არა-იშვიათად გამოგიჩენია წრფელი გულ-შემატკივრობა მოძმეებისადმი, მაგრამ ამ ხანად შენ მაინც ვერ ეღირსები სამოთხეს. შენი სული გადავა სხვა სხეულზე და შენ კიდე გაატარებ ცხოვრების ერთს ხანას ქვეყანაზე, რომ მოინანიო და ქკუა ისწაელო.

— მერე რაღა დამრჩა მოსანანიებელი? ჰკითხა გაკვირვებულმა ტურირმა.

— აბა კარგად ჩაუკვირდი შენს წარსულს. რითი ხელმძღვანელობდი შენ, როცა ურიგებდი მოწყალებას ღლაბაკთ? რა გქონდა გულში იმ დღეს, როცა შეგხვდა მოხუცი მთხოვარა, ღატაკი დედაკაცი ძუძუთა ბავშვით, უხელ-უფეხო კაცი?

— განუსაზღვრელის სიბრალულით ადამიანის ტანჯვისადმი.

— სტყუი, უთხრა მკაცრად ორმოზუღმა. მთმმა დანახვამ მოგაგონა, რომ ქვეყანაზე სიმდიდრესთან ერთად სიღარიბე-სიღატაკეც არსებობს. მთმა სიბინძურე-სიგონჯემ შეურაცხჰყო შენი მედიდური სული და გული, შენ ვერ შეხძელ მთის თხოვნის მოთმენა და ზიზღით გადუყარე ფული. შენ ისე

შეგეზარა ის უბედური ხალხი, რომ გაგაბრაზა მთმმა გულ-წრფელ მადლობამ, მალე გაშორდი და არ მიეცი ნება დაემტკიცებინათ, რომ შეუძლიანთ კეთილის დაფასება. მე გეუბნები, რომ შენის მოწყალების სათაე შფოთი და ზიზღი იყო.

— მაგრამ მე თვით ადამიანი ხომ არ მეზიზღებოდა. არა, მე მხოლოდ მაშფოთებდა მწყალებელი და მუდმივ ბოროტი შენი მეტოქე არმანი.

— მერე არ იცი, რომ მე არმანი ვარ?

— როგორ თუ შენ, უფალო?

— მე ვარ არიმანიცა და ორმოზდიც. ბოროტი ჰბადავს კეთილს და სათნოება იბადება წვალება-ტანჯვიდამ.

— ნუ თუ, უფალო, ამაზე უკეთესი ვერა მოიფიქრე-რა?

— ნუ ჰგმობ ღმერთს! ბოროტება გაიელის. იგი იმყოფება მხოლოდ იმიტომ - რომ აღორ ᲘᲜᲘᲗᲘ ქვეყნად კეთილ-სათნოება და ბედნიერება. როცა მაცდური ხმელეთი ჩაინთქება, როცა ყველა მართალთა სული იქნება ჩემთან, მაშინ ბოროტება დაიღუპება თავის თავად.

— განა ეგ შესაძლებელია? მაინც ვერ მიმხვდარვარ, თუ რა უნდა მიყო კერძოდ? რა გრძნობა უნდა დამბადებოდა უბედურ და არა სასიამოვნო არსებათა ხილვით? მე არა დამიზოგავს-რა იმათის ტანჯვა-წვალების შესამსუბუქებლად და სხვა რაღა უნდა მომეხდინა? როგორღა უნდა მოვქცეულიყავ, თუ არა ისე, როგორც მოვიქეცი?

— აი იმიტომაც გგზავნი შენ ისე ქვეყნად, რომ ეგ შეისწაელო.

დაფიქრებით ემზადება და წინ მიიწევს წარმატების გზაზედ. თანდათან სიდინჯე, თავ - დაჭერა, დარბაისლობა უფრო და უფრო ფასდება, ძალასა და პატიესა ჰპოულობს; ამ დროს მქვერმტყველება ნიადაგიანით აღარ მოჰქუხს, მაგრამ უფრო-კი ჰმოქმედებობს მსმენელზე, რადგან დიდის სიფრთიხილით არის მოფიქრებული; აზრი ერევა გრძნობას, გონება სჯობნის ფანტაზიას. ერთის სიტყვით, ჩრდილო-აღმოსაელეთის საფრანგეთი ნელ-ნელა ხელში იგდებს ხელმძღვანელობასა და პირველობას. ეს ნაწილი საფრანგეთისა უფრო ნაკლებ არის გალათინებული, უფრო ახლოა გერმანიაზე და ამიტომ უფრო ყურ-გამახელებულია იმ ბრძოლაში, რომელიც გერმანიასა და საფრანგეთს შორის არის მოსალოდნელი. ეს ნაწილი მოწინაეე რაზმია, მაშასადამე, საფრთხეზე უფრო ახლოა და პირველმა მან უნდა დაიცვას სახელი და დიდება საფრანგეთისა. სწორედ სამართლიანი ჯილდოა მისთვის მისი გაძლიერება და პირველობა საფრანგეთში იმ მწუხარებისათვის, რ ამელიც მოითმინა გერმანიისაგან და რომელიც კიდეე მოელის, თუ ვინიცობაა, კვლავ თავს დაესხნენ ტეეტონები.

იმას რაღა თქმა უნდა, რომ გერმანიის ძლევა მოსილება იმის სიმრავლის მიზეზითაც მოხდა. ამას ამტკიცებს ის გარემოება, რომ საფრანგეთი ისეთს მრავალს მხედრობას ათოფიარაღებს. ამასეე ამტკიცებს ისიც, რომ საფრანგეთის ეკონომოსები ჰქადაგებენ, რომ გაძლიერებული ოჯახი მხოლოდ ძლიერს ერსა აქმნი და ამიტომ ეურჩეეთ ერს ეცადოს, კი არ დაკოტაედეს, უფრო გამმაელდესო. არ ვიცით , გაამრავლებს თუ არა

— კარგი, მაგრამ... ტურირს ადარ დაუსრულებია სიტყეა.

III

მთლად უბრალო და ამასთან სამწუხარო იყო ტირირის მდგომარეობა. იგი დაიბადა ესუბუში, ღარიბ ხელოსნის ოჯახში. მშობლებმა ბავშეი, საკმლითა-კი არა, სატყეპელ წკეპლით გამოზარდეს. მშობლებმა ტირირს სამკეიდროდ თაეიანთი ხელობა ასწავლეს. წამოიზარდა ტირირი და დაიწყო კიდეც იმისი წვალება - ტანჯვა. დღე მუდამ განუწყეტელივ მუშობდა, შრომობდა, მაგრამ საკმაო საზრდოს მაინც ვერა ჰშოულობდა. თუმც არაბედნიერს ყოფაში იყო ტირირი, მაინც იგი სრულიადაც არ ემდუროდა თაეისს ხეედრს . განუსაზღვრელი მორჩილება, პატიოსნება და კეთილსათნოება შეადგენდა იმისს ხასიათს. სიამაყე და გრძნობათა მედიდურობა ტირირმა არ იცოდა და ან განა შეშენენის ღატაკს კაცს? ტირირს მოპბეზრდა მარტოობა და შეირთო ცოლი, მაგრამ ცოლიცა და შეილებიც სიღარიბე-შიმშილში დაეხოცნენ. დარჩა ისევ მარტო ტირირი. რაც დრო გადიოდა, მით უფრო და უფრო უკადურეს ყოფაში ეარდებოდა. ერთხელ ტირირი გადმოეარდა ხიდიდან და მოუელელობისაგან მთელი სიცოცხლე დაფეხეული დარჩა. ფეხებდამტკივეულს, ხელებ-ია-რებიანს ეელარ შეეძლო საკუთარის შრომით მოეპოვებინა ცხოვრებისათვის საჭირო სახსარი და ნება-უნებურად დაიწყო მათხოვრობა. პირველად როგორღაც ვერ ანერხებდა მათხოვრობას... თანდათან როგორც იყო შეეჩეია ხელის გაწოდებასა და გულ-საკლაეის ხმით გამელელ-გამოელელის თხოვნით მოგზებრებას. ამ გეარად დაიხსნა თაეისი თაეი სიკედილისაგან.

—

იმის ქოხის მახლობლად სცხოვრებდა ახალგაზდა ქალი კრიკა, რომელმაც შენიშნა თუ არა ტირირი, საშინელად შეეძრალა და გადასწყეტა იმისი სამსახური, რითაც-კი შეეძლო. ყოველ დილით კრიკა მიდიოდა ტირირთან, ჰბანდა იარას, ულაგებდა ქოხს და უკონკებდა ტანისამოსს. კრიკა ულამაზო იყო, მაგრამ იმის სიკეთით საესე თეალის ერთი შეხედეაე-კი საკმაო იყო, რომ ადამიანს გულში ნუგეში და მისდამი სიყეარული ჩაჰსახეოდა. ისე შეეჩეია ტირირი კრიკას, რომ ყოველ დილით მოუთმენელად ელოდა ხოლმე იმის მოსელას და უიმისოდ არ გამოდიოდა ქალაქში დღის საზრდოს მოსაპოვებლად.

ერთხელ ჩვეულებისამებრ ტირირმა გაუშვირა ხელი მდიდარს გამელელს. მდიდარმა ზიზღით გადაუდო ოქრო. ამაეე წამს, ორმეზდის ნებით, ტირირის სულს მოაგონდა თაეის ყოფნა ტურირის სხეულში. ტირირი მიბეედი ეხლა, თუ რად დასაჯა იგი ორმეზდმა, იგი ეხლა ნათლად ჰხედაედა, რომ თითონ, წინანდელ მდგომარეობის დროს, შეელოდა-კი საწყალთ, მაგრამ მაინც ეზიზღებოდა ისინი, როგორც უსუფთაო და აკონკილი ხალხი. მეორე დღეს ტირირი გაუტეერებელი შეჰყურებდა კრიკას. მის სანგზე მან დაუსრულებელის სიკეთისა და უანგარო კეთილ-სათნოების მეტი ვერა ამოიკითხა-რა. მხოლოდ ეხლა ნათლად შეიგნო, რომ ნამდვილი მოწყალე ის არის, ვინც ზიზღს არა ჰგრძნობს და შეელის ყოველ შეწუხებულსა და სანახაობით საზარელს მოძმეს. როცა კრიკამ შეუკრა ირა, ტირირმა ჩუმად აკოცა ხელზე და დაიწყო ტირილი. სწორედ იმ ღამეს ორმეზდმა მიანიჭა ტირირს საუკუნოდ განსაცენენა.

— რას მიპბედი და რა შეიგენ! ჰკითხა ორმეზდმა ტურირ - ტირირის სულს.

— აი რას, უფალო! ღარიბთ უნდა მხარს ვაძლეედეთ, როგორც თანასწორს ხალხს. უნდა ესცდილობდეთ იმათ სულიერის ეითარების შეგნებასა და არას დროს არ უნდა შეეიძულოთ იგინი წერილმანის ნაკლულეანების გამო, რადგან არ უნდა დაეიეიწყოთ, რომ ჩეენც იმავე ყოფაში ჩაეცეიდეთ, რაკი ერთი ფეხი გაგეისხლტება ცხოვრების სარბიელზე და გაეჩერება კარს მოგვადგება. ის გარემოება, რომ ისინი არიან მორჩილნი თაეისის მდგომარეობისა, ჩეენს გულში სიყეარულსა და პატიეის ცემას უნდა ჰბადებდეს, რადგან ეგ მორჩილება მიზეზი, რომ ჩეენ მდიდრები უზრუნეელადა ვართ იმათგან. ერთის სიტყეით, ჩეენი ცდა უნდა იყოს მათის ე�ideრეობის გამოკელეეა და სიამოეენებითა და არაზიზღით მათი ეეელა-შემწეობა. სიამოეენებით უნდა ეეხმარებოდეთ მით უფრო, რომ უმთავრესი საგანნ ადამიანისა კეთილის გაერკელეცა და ბოროტის აღმოფხერაა.

— მორწმუნე მონაე, შემოდი საუკუნო განსასვენებელსა ადგილსა უთხრა ორმეზდმა.

ი. კახელი

წერილი ამბები

ამ უკანასკნელს დროს დასავლეთ-კერძოშია ერთის მეტად სასიამოვნო მოვლენამ იჩინა თავი. ეს მოვლენა ის არის, რომ თანდათან უფრო ვრცელდება აღიარებული კამოცემანი. ამ კამოცემათა წაკითხვათ ღარიბს კაცს საშუალება ეძლეკა, რომ თავისი სუფიერი მოთხოვნილება მაინც რაღაცისა და კარგის საზრდოთი დაეკმაყოფილოს. ეკეელაზედ უწინარეს აღფის ფასის წიგნები გაეგრცელდა ეკრმანიაში: სულ მცირეოდენის ფეფლის დახარჯვით თქვენ შეგიძლიანთ მეშეენარე ბიბლიოთეკა შეიძინოთ ეკრმანულ კლასიკების საუკეთესო ნაწარმოებთა. ამ უკანასკნელს ხანში ასეეე მიეეკეკ სული ამფ ფასად წიგნების კამოცემას ინკლასსა და საფრანგეთშიაც.

ინკლასში საზოგადოდ წიგნები მეტად ჭირად იყიდება ამ მიზეზით, რომ ამ წიგნები მეტად დამზადდა და ჭირფასად ეზეკლეკ. სოდო თანდათან, რაც სეეკლა-განთლება მდაბიო ხალხშიაც ვრცელდება, ზოგიერთი წიგნთა ბეჭდვანი შეედგნენ ამფა წიგნების ბეჭდვასა როგორც საკუთრთა მწერალთა, ასე სხეეთასაც. სხეთა ბეკრ ამ ეკარ გამოცემათა შორის მე დაკეეასხეკეკ მეოთხეულს Chandes Classies. ამ სხეადთ დონდონის ფირმა Frederick Warne anb C.° ეზეკლეკ საუკეთესო ნაწარმოთა პოეზიისა, ისტორიისა და სხეათასს. თითო წიგნში 600—700 ფურცლამდეკ კარკეეულის, წერილის ასოთი ნაბეჭდი, წიგნს ამშეენიერი ყდა აქვს

და ᲬᲘᲓᲘᲡ ᲛᲔᲢᲘ ᲕᲔᲠᲐ ᲐᲛᲘᲙᲘᲗᲮᲐ-ᲠᲐ. ᲛᲮᲝᲚᲝᲚᲝᲓ ᲔᲑᲚᲐ ᲜᲐᲗᲚᲐᲓ ᲨᲔᲘᲒᲜᲝ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲘᲡ, ᲕᲘᲜᲪᲐ ᲐᲠᲐ ᲕᲐᲠᲗᲐᲕᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲛᲬᲔᲚᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲥᲝᲠᲬᲘᲜᲔᲑᲐᲡᲐ ᲓᲐ ᲨᲔᲛᲬᲔᲚᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ, ᲠᲐᲒᲝᲠᲪ ᲘᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲐᲡᲐ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲬᲛᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲐᲠᲐᲠᲐᲡᲐ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲬᲛᲔᲚᲘ.

ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐ ᲮᲚᲮᲘᲡ ᲒᲐᲜᲗᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲬᲠᲐᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲬᲔᲚᲘ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲗᲝᲓᲐᲛᲘᲗᲐᲪ ᲒᲐᲛᲪᲘᲠᲔᲑᲓᲐᲡ, ᲠᲝᲛ ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲐᲡ ᲐᲠᲐᲠᲐᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲣᲬᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑ

საკალენდარო ცნობანი

ქრისტეს აქედ ჩვენ (1888) წელიწადია. ქვეყნის შექმნიდამ 7396.
ქვეყნის ინდიქტიონი მე-14, ამბრ. ქრონიკონი—უ=480 წელია. დაიწყო 1408 წ. და თავდება 1940 წ.
ახალი ინდიქტიონი მე-4, ამბრ. ქრონიკონი—ოგ=44 წელიწადია. დაიწყო 1844 წ. და თავდება 2376 წ.

1888 წლის ზედ-ნადებია—25.

დღეგრძელი 31 დღით არის.

16 დღე პარასკევი. მოწ. მარინესი და წმ. სოფრონი. კათოლ. წმ. ადელიასი. მაჰმად. მე-25 რიცხვი თვისა რეჯაბ-ულ-ახირისა, 1306 წ. ჰეჯრისა.—ქუმარიტი შუა-დღე 12—2. ტფილისში მზე ამოდის 7—27, ჩადის 4—38. მოვარე 26 დღისაა.

17 დღე შაბათი. წინასწარ-მეტყ. დანიელისა და სამთა ყრმათა ანანიასი, აზარიასი და მისაელისა. კათოლ. ეპ. ლაზარესისა მაგ. წმ. იაკობისა და სხ. მარტვა ულსნელ. დღეთა. მაჰმად. მე-26 რიცხვი თვისა რეჯაბ-ულ-ახირისა, 1306 წ. ჰეჯრისა.—ქუმარიტი შუა-დღე 12—2. ტფილისში მზე ამოდის 7—27, ჩადის 4—38. მოვარე 27 დღისაა.

გამოსადეგი ცნობანი

ნიხრი

1 დეკემბრიდამ 1 იანვრამდე.

თოთრი ბური რუსული 1 ბარ.	5	კაპ.
ბური 1-ის ხარისხისა.	3½	„
„ 2	3	„
თოხისა წითელი ბური 1-ის ხარის.	5	„
„ „ 2—	4	„
„ „ 3 „	3½	„
ჯვარის მაძის ბურის ფასები		„
1-ლის ხარისხისა	5	
მე-2 ხარისხისა	4	„
მე-3 —	„	„
ძროხის ხორცი 1-ლის ხარისხისა.	8	„
„ 2	7	„
სუკი	14	
ცხვრის ხორცი 1-ლის ხარისხისა.	8	„
ღორის ხორცი	8	„
„ 2	7	„

მიმოსვლა ცეცხლის გემებისა შავს ზღვაზე

ბათუმიდამ გადის: ხუთშაბათობით ნაშუადღევის 4 სასთუნდ მოკლე გზით და ნოვოროსიისკსა და კერჩში შეიკლის.

შაბათობით სადამის 8 სასთზე შორის გზით (ყველა ნაკ-სადგურებში შეიკლის).

კვირაობით სადამთი, საზღვარგარეთ, სტამბოლამდე მიდის.

ბათუმში მოდის ოდესიდამ: სამშაბათობით შუა-დამისს შორის გზით.

პარასკევობით დილით ოდესიდამ მოკლე გზით (კერჩსა და ნოვოროსიისკში შესვლით).

შაბათობით დილით სტამბოლიდამ.

ფოთიდამ ბათუმში მოდის: სამშაბათობით—იმის შემდეგ, რაც სოხუმიდამ მოდის გემი შორის გზით. ხუთშაბათობით—დილის 9 სასთზე და მისაწრობს მოკლე გზით მოსაარულე კავკასიისა და ყირიმის გემსა.

შაბათობით დილის 9 სასთზე და მისაწრობს შორის გზით მოსაარულე კავკასია-ყირიმისა და რუმელია-ანატოლიისკენ წამსვლელს გემებს.

ბათუმიდამ ფოთს მიდის პარასკევობითა და კვირაობით. რაკი გემი მოკა ფოთიდამ, ბათუმის სასგენტო გადასუფეტს ხოლმე, როდის წავა ეგენ.

ამის გარდა ოთუელ-კვირა ფოთში მოდის ოდესიდამ და ყირიმ-კავკასიის ნაკ-სადგურიდამ გადასუფეტილს ვადზე გემები.

განცხადებანი

სოლომან მამულაშვილი,

გამოცდილი მებაღე,

ეძებს ადგილს. კარგად იცის მოვლა ვაზისა და ხეხილისა. უმსახურნია თ. ივ. კონ. ბაგრატიონ-მუროანსკისას და ამისი მოწმობაცა აქვს. ადრესი რედაქციაში. (3—3)

ИЗДАЕТСЯ СЕЖЕДНЕВНО 24 ГОДА.

ТАМАДЛИ ЮРИДИЧЕСКІЙ

ГАЗЕТА

ГОСПОДА ЮРИСТОВЪ И ВСѢМ ЛИЦАМ ЗНАЮЩИМ ЗАКОНЫ.

ГАЗЕТА ТАМАДЛИ ЮРИДИЧЕСКІЙ ИЗДАЕТСЯ ПОДЪ ОТВѢТСТВЕННОСТЬЮ ЕЯ ИЗДАТЕЛЯ.

ГАЗЕТА ТАМАДЛИ ЮРИДИЧЕСКІЙ ПОЛЕЗНА ВСѢМ ЛИЦАМ ЗНАЮЩИМ ЗАКОНЫ